

ERDÉLYI GAZDA

XLVII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1915. JANUÁR 10.

2. SZÁM.

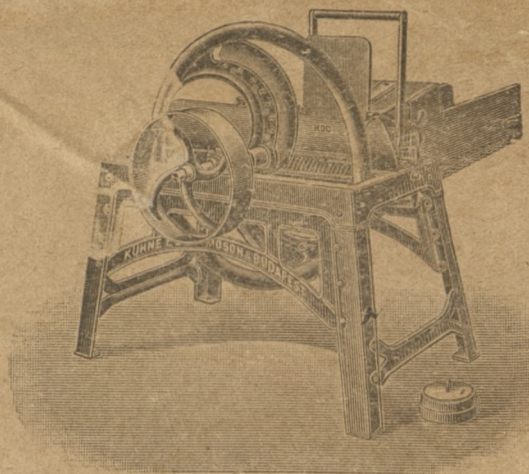
Idénygépek: Szecskavágók, répavágók, hengeres és tárcsás darálók, tengerimorzsolók ^{kézi- és erőhajtásra,} olajpogácsatorók, gyökmosógépek, takarmányfüllesztők stb. ::

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSON.**

Főraktár:

Budapest, VI., Vilmos-császár-ut 59.

Fiókraktárak: **Debrecen, Kaposvár, Szabadka, Temesvár.**

Teljes

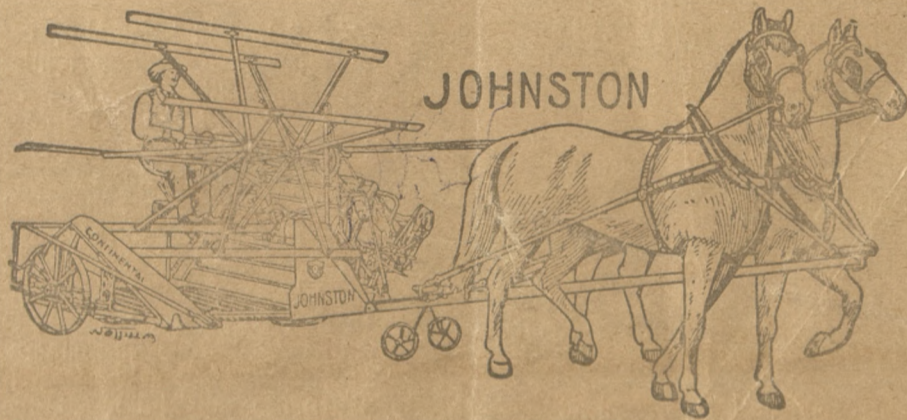
Takarmánykészítő berendezések és tejgazdasági felszerelések.

3107

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Johnston”

eredeti amerikai aratógépek ugy szerkezet, mint jó anyag tekintetében a legtükéletesebbek.

3152

Az előrelátható nagy munkáshány következtében ajánljuk „JOHNSTON” gyártmányu amerikai aratógépeink **sürgős** beszerzését, annál is inkább, mert a további behozatal Amerikából a jövő aratáshoz alig lesz lehetséges. — Felvilágosítással készséggel szolgál:

Bächer Rudolf — Melichar Ferencz

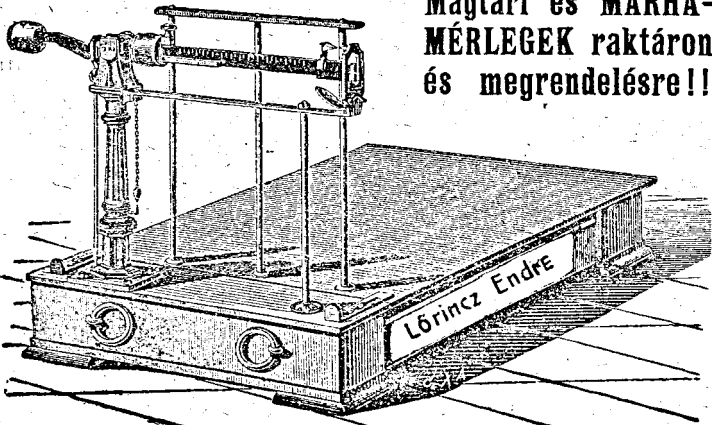
Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond Budapest, VI., Teréz-körut 26. szám.**

PETREUS L. UTÓDA LŐRINCZ

KITÜNTETETT OKLEVELES MÉRLEGKÉSZÍTŐ, ÉPÜLET- ÉS MŰ-
LAKATOS, VAS- ÉS RÉZBUTORGYÁRTÓ.

KOLOZSVÁR,
HOSSZU-UTCA 26. SZ.

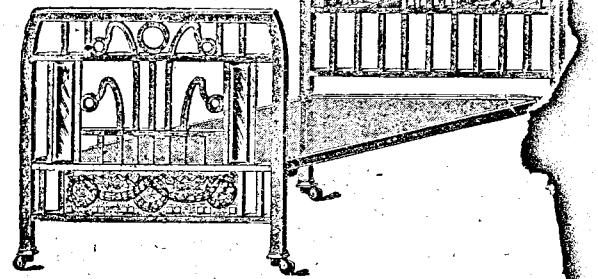
3111

**Magtári és MARHA-
MÉRLEGEK raktáron
és megrendelésre!!**

ELVÁLLAL :

Vas és fémből előállítható szak-
májába vágó minden munkát. Kór-
házak, szállodák, gazdaságok, is-
tállóak, tehenészetek stb. fa, vagy
fémbutorral való berendezését.
Folyósó, lépcső és sirrácok készi-
tését. Gazdasági és kerti kerítéseket
Kerti butorokat és sátrakat. Réz-
és vaságyakat és butorokat, stb.

Költségvetéseket és rajzokat kívánatra díjtalanul
Pontos időre szállítas! Szolid és versenyképes árak!
Szakszerű tökéletes munka!

MAGTÁRI ÉS MARHAMÉRLEGEI MINDEN MÁSNÁL JOBBAR ÉS OLCSÓBBAR

Szuperfoszfátot

és minden egyéb mü-
trágyaféléket ajánl a

Mütrágyát Értékesítő Szövetkezet

Budapest, V. kerület,
Fürdő-utca 8-ik szám.

3011

Zsákot, Zsineget,

ponyvát, szőlőkötöző fonalat vá-
sároljon a
32 év óta legmegbízhatóbbnak elismert
FISCHER-féle zsák- és ponyvagyárban Budapest,
V., Nádor-utca 31-33. szám.
**Kévekötelek, PONYVAKÖLCSÖNZO-
intézet** Kérjen ajánlatot

A KOLOZSVARI

TAKARÉKPÉNZTÁR és HITELBANK Részvénytársaság

Kolozsvár, Mátyás király-tér 23. szám.

Erdély legnagyobb saját tőkével rendelkező magyar pénzüintézete.

Alaptőkéje 2.000.000 korona teljesen befizetve.

Egyéb alapjal 1.302692 korona 10 fillér.

Igazgatóság és központi irodák: Mátyás király-tér 23. sz. alatt az emeleten.
Váltóüzlete: Ugyanott.

Aruraktárai: A pályaudvar mellett Baross-tér 3. szám. 3006

Zálogházai: Király-utca 3. szám alatt.

Betétek elhelyezése takarékpénztári könyvecskére vagy folyószámlára előnyös kama-
tozás mellett eszközölhetők. A betéteket az intézet felmondás nélkül fizeti vissza.
Leszámitol váltókat, bel- és külföldi utalványokat, járadékokat, kisorsolt értékpapiro-
kat és egyéb értékeket.

Folyósít törlesztéses kölcsönöket 10-50 évig terjedő időre, már meglévő kölcsönök-
ket előnyösen konvertál. Vesz és elad értékpapirokat és idegen pénzeket vagy azok
vételét és eladását közvetíti. Sorsjegyek részletiv ellenében is beszerezhetők.

Előleget nyújt értékpapírokra folyószámlán vagy meghatározott lejáratl.

Díjmentesen bevált szelvényeket és átvesz megörzés végett értékpapirokat, betéti
könyvecskéket és egyéb értékeket nyitott letétként: esetleg lezárt és lepecsételt
csomagban is.

Utalványokat, hitelleveleket állít ki bármely külföldi piacra.

Árukra előleget ad, ha azok aruraktáraiba be vannak tárolva.

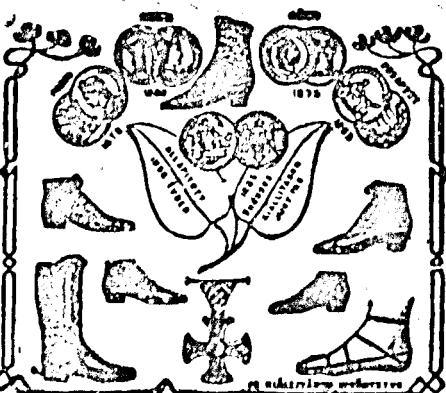
Aruraktáraiba áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek
mellett és azokat szakszerűen kezelteti.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁR, SZENTEGYHÁZ-UTCZA 3. SZ.

Fölhívja a n. é. közönség figyelmét előnyösen ismert, elsőrangu műhe-
lyében a legjobb anyagból, legújabb divatszerint készült közkedveltségű
férfi és női cipőraktárára

3008

Megrendelés után készít ame-
rikai és francia, vagy bármily
tetszés szerinti faconu cipőket,
a legkényesebb igényeknek is
megfelelő kivitelben. — Vidéki
megrendelések pontosan és
gyors kivitelben mérték után,
de legbiztosabban egy használt,
a lábra találó cipő beküldésé-
vel eszközöltenek. — Kiváló
tisztelettel: Matutsek József.

ELADÓ

teljesen üzemképes állapotban levő

mezőgazdasági gépek.

3155

Részletezés:

Máv. 8 lőerejű locomobil, cséplő szekrény, vas- kazalozó, Stibor rendszerű körfűrész, tűz- fecskendő	6000 kor.
1 drb. Record lőhere cséplő	1200 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 21 soros Viktoria vetőgép	320 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 19 soros Viktoria vetőgép	290 "
1 drb. Hofherr és Sch. féle hereszórókészülékkel 17 soros Viktoria vetőgép	260 "
16 drb. Kettőseke, Howarth-féle à 30—	480 "
2 drb. Vasborona, háromtagu à 50—	100 "
1 drb. Aratógép, kévekötés, M ^c Cormick-féle	500 "
3 drb. Szénagyűjtő lőgeréblye à 70—	210 "
1 drb. Répavágó Hofherr és Sch. féle „TCE“ à 60—	60 "
1 drb. Szelelőrosta	40 "
4 drb. Egytagu fahenger à 15—	45 "
1 drb. Félfedeltű sárga kocsi	300 "
1 drb. Nyitott barna kocsi	200 "
1 drb. Lószán	80 "
1 drb. Gyapjufésülő	600 "
1 drb. Szecskavágó burokkal	100 "
14 drb. Faborona à 10—	140 "

Érdeklődőknek közelebbi felvilágosítást ad az

ERDÉLYI GAZDA TÁRSASÁG

Kolozsvárt, Attila-u. 10. levélileg vagy telefonon (158. sz.)

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELŐFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
½ ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10 SZÁM.
◇ A LAP TELEFON SZÁMA: 158. ◇

KÉRJÜK AZ ELŐFIZETÉSEK MEGUJÍTÁSÁT!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

A gabonától a kenyérig	9
Kormányintézkedések	10
Irodalmi szemle	10
Vegyes közlemények	11
Hirdetések.	

A gabonától a kenyérig.*

Az osztrák kormány revízió alá veszi a gabona maximális árait megállapító rendeletet. Minthogy a gabonaárak megállapítása a magyar kormánnyal kötött megállapodás alapján történt, a magyar rendelet előreláthatólag szintén javítás alá kerül. Az osztrák rendelet módosításának mértékét nem ismerjük ugyan, de féltő, hogy — a számtalan érdekre való tekintettel — csak a paragrafusok megváltoztatásáról és nem a rendelet lényegének másirányú érvényesítéséről lesz szó, holott a közlélmény megjavítása érdekében éppen ez utóbbinak helyes és szigorú alkalmazása hozhatná meg a kívánatos sikert.

Köztudomású, hogy az országban elrejtett gabonakészletek mennyisége igen nagy. Bár a gabona maximális ára hatóságilag van mindenütt megállapítva, s ezen ár alatt senki sem kényszerül készleteit elvesztegetni, a spekuláció mégis visszatartja a készletek egy nagyon jelentékeny hányadát, mintegy jelezvén, hogy azt — a hatósági árak negligálásával — jóval magasabban kívánja értékesíteni. Sajnos, a kormányrendelet kijátszható, mert a készletek kötelező értékesítését előírni nem lehet s a paragrafusok a rendelet ellen vétőkre nem szab érdemleges büntetést. De még a hatóságilag megállapított árakhoz való igazodás is tág teret ad a spekulációnak, mert a hatósági árak lényeges eltérései következtében az eladások oda gravitálnak, ahol a hatóságok magasabb árakat állapítottak meg. A közlélmény kérdése egységes közérdek, s mivel a kormányrendeletek az autonóm ármegállapításnál az egyéni érdekek sok-

féleségének utat engednek, az árak ellentétes alakulásai az ország polgárságának amúgy is súlyos létküzdelmét a visszaélések lehetővé tételével tetézik. A legnagyobb visszaélés a készletek elrejtése. Ennek a lehetetlen helyzetnek főleg a moratórium a kuforrása. A moratórium a spekulánsok tartozásai tekintetében éppen úgy, mint mindenkinek, halasztó hatályt ad s elősegíti a készletek elrejtését, mert a tartozások prolongálhatósága nem kényszeríti arra a spekulánsokat, hogy készleteiken tulajdjanak.

Hasonló előnyös helyzetben vannak malmok is. A kormányrendelet a gabona- és lisztárak között olyan különbséget engedélyez az őrlési munkálat javára, mely a normális időben mutatkozó őrlési hasznot jelentékenyen felülmúlja. Ez a különbség a normális idők őrlési hasznát egyes malmoknál négy-, sőt ötszörösen túllépi. Az őrlésnek ez a túltulértékelése bő tartalékot ad a malmoknak a rejtett készletek felkutatására. A malmok még a legmagasabb gabonaárak megállapítása előtt óriási készleteket vásároltak össze s ezzel nagyban hozzájárultak az árak rendkívüli, példátlan emelkedéséhez. A felőrölt gabonamennyiségeket a közfogyasztás, de elsősorban a hadserég jó részben felhasználta, miáltal a malmok új készletek beszerzésére vannak utalva. A kínálat visszavonulása következtében a tőzsdén alig van üzletkötés, a malmok kényszerítve vannak, hogy a tőzsde megkerülésével hajszolják fel az elrejtett gabonakészleteket. A vidék spekulánsai azonban elrejtik a készletek nagy részét s egyes malmokkal csak maximálisnál magasabb árak mellett állnak szóba. Az adás-vételről szóló számlákban természetesen a maximális ár szerepel ugyan, de az eladók gondoskodnak róla, hogy a maximális áron felüli spekulatív hasznot — alügynökök előtérbelolásával — jüzlék vagy költség címén kiereszokolják. Ez a mind sürűbben mutatkozó jelenség tökéletesen hatálytalanná teszi a kormányrendelet jóakaró ármegállapítását.

Az elmondottak után egyáltalán nem szabad feltételezni, mintha a malmok ezen — egyelőre kísérletképpen alkalmazott — nyersanyagkutatásra esetleg ráfizetnének. Szó sincs róla. A gabona és liszt közli őrlési különbség oly nagy, hogy a malmok ebből a spekuláció igényeit nagyon könnyen kielégíthetnék. A spekuláció a maga túlzott igényeinek kielégítését az egyes malmokra hárítja s ezek viszont — bár az őrlési különbségből ki tudnák elégíteni a spekulánsok igényeit

— úgy védekezhetnek az őrlési különbözet erős apasztása ellen, hogy közös megállapodás alapján a terhet a liszt szigorubb eladási feltételeivel áthárítják a sütőkre. Az ország nagyobb malmainak eladási feltételei például a következők: 1. Csak előre megállapított fajta-beosztással és előre megállapított árak mellett szabad lisztet eladni. A fajták kicserélése és árendemény tilos. 2. Minden eladásnál megjelölendő a kelet, az egyes fajták szállítandó szákmennyisége és a leszállítások periódusai. 3. A számlák készpénzben, skontó nélkül fizetendők. 4. A zsákokért az őrlemény minden mázsája után 1.80 K fizetendő, de a malom a zsákokat nem köteles visszavenni. 5. Az árak zsák nélkül nettó súlyban értendők.

A malmok árdrágítását a sütők országsszerte végeredményben a közönségre hárítják. A kenyérekészítést szabályozó rendelet nem teszi egységessé a kenyérekészítést és nem szabályozza például a péksütemények hozzávetőleges súlyát. A sütőiparosok éppen úgy továbbíthatják a mesterséges drágításokat, mint a rejtett gabonakészletek tulajdonosai és sok malom; de mivel ők közvetlen érintkezésben vannak a nagyközönséggel, mely mindegyre nyomatékosabban hallatja zúgolódását, nem éreztethetik a haszonlesést oly kifejezetten, mint az őket megelőző spekulánsok, hanem az áru drágulását többnyire a kenyér belső összetételének rontásával és a péksütemények súlyának apasztásával leplezzetik.

Nagyjában megállapítható, hogy a közlélmény három állomása közül a sütőipar panaszkodásban elől jár, holott a közfogyasztás emelkedése, illetve a hadserég részére a sütőiparosok szövetsége által közvetített katonakenyér és kétszeresült sütése temérdek munkaalkalmat biztosít. A sütőiparosok kikelnek az ellen, hogy a városi kenyérgyár — igen helyesen — terjeszkedik. A sütőiparosok a közönségre áthárított drágítás dacára elég szépen keresnek, de többre áhítoznak és a vidék néhány városában még a hatóságokkal is szembeszállnak. Fiume városa saját számlájára 10,000 métermázsas lisztet vásárolt a Gizella-malomnál, hogy a pékek agresszivitását letörni célzó hatósági pékműhely szükségletét a kezdszáma számára biztosítsa. Mi lett az eredmény? A sütőiparosok beszüntették az ellenállást és a hatóság által vásárolt lisztből hajlandók elsőrendű kenyeret 72, másodrendű 50 fillérért sütni.

Minél inkább fogy a vidéken a rejtett készletek anyaga, annál inkább drágul

* Ezen érdekes cikket, kiváló aktualitásánál fogva, a „Magyar Nemzetgazda” újról számából vesszük át. Szerk.

Mezőgazdák ZUHATAG KUTJA.

Serleges rendszer cső és gummi nélkül.

Minden eddigi rendszert fölülmul

Minthogy az amerikai gépek behozatala a háborus viszonyok folytán teljesen bizonytalan, szerezzé be mindenki szükségletét a még raktáron levő készletből. Rendelje meg tehát már most az

Adriance fűkaszalókat és aratógépeket,
valamint

Deere-féle tárcsásboronákat és tengeriültetőket.

Magyarországi vezérképviselőt:

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete, Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható: Divatos férfi ingek, alsónadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők. Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, hálóingek és kabátok. Fiu- és leánykaféhermü minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagyraktára
KOLOZSVÁRT, Deák Ferenc-utca 3. szám.
Telefonszám 567.

Mátrác, paplan, pokróc, valamint minoenféle ágyhuzat szak-szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságú szalon ebédülő és futószőnyeg gyapjú és csipkefüggönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktára.

gabona, a liszt és a kenyér. Csak egy orvosság van a visszaélések leküzdésére: a gabonakészletek hatósági kisajátítása. A stuttgarter kereskedelmi kamara is erre az álláspontra helyezkedik a német birodalmi kormányhoz intézett beadványában. Mi ezt az indítványt megtoldjuk azal, hogy állapítsák meg a kenyér hatósági ára is. Államilag kisajátított gabonakészletek és fix kenyérárak mellett a malomok őrési haszna és a pékek nyeresége a megérdemelt fokra redukálódik. Ez a legracionálisabb megoldás; minden más rektifikáció csak toldás-foldás. A kenyérkérdés a közéletnek minden rétegét érinti a lakosság minden rétegét. Akár revízió alá kerül a maximális árakat szabályozó rendelet, akár nem, a mai tarthatatlan helyzet már annál inkább is alapos purifikálásra szorul, mert — tisztelet a kevés kivételnek — mindenki, aki a kenyérkérdéssel bármily vonatkozásban áll, a szomorú viszonyok minél gazdagabb lefőlézését tartja szem előtt.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Ujabb kiviteli tilalmak. A hivatalos lapban rendelet jelent meg, amely szaporítja a kiviteli tilalmakat. Tilos kivinni az élelmiszerek közül répát, káposztát, friss főzeléket, aszalt főzeléket, főzelékonzervet, hagymát, fokhagymát, runot, sajtót, ecetet, sűrített tejet, heremagot, európai épület-, szerszámfát, kemény- vagy puha fát, kerek, ácsolva, fűrészelve, vágva, hasítva, — a furniok kivételével — meg nem munkálva, vasuti talpfát, táviróoszlopokat, hordófat, pamuffonalat, vízhatlan pamutszövetet, hátizsákokat, skifákat, villamos zseblámpákat, foszfátos trágyasót, műtrágyát.

A katonai célokra szolgáló vágóállatok forgalmának megkönnyítése. A katonaság hussal való ellátásának megkönnyítése céljából a földművelésügyi miniszter ideiglenesen megengedte, hogy a ragadós száj- és körömfájás miatt lezárt magyarországi törvényhatósági városok, rendezett tanácsú városok és községek vérszentes olyan udvaraiból, amely udvarok ninesenek közelében a fertőzött udvaroknak, egészséges vágóállatok külön engedély nélkül küldethessenek vasuton (hajón) a katonaság élelmezése céljából közvetlenül vágóhidra, vagy az ilyen állatok elhelyezésére szolgáló külön gyűjtőtelepekre, feltéve, hogy a feladó el van látva a katonaság által kiállított olyan

igazolvánnyal, amely szerint az elszállításra kerülő állatok a katonaság részére küldetnek az illető rendeltetési helyre, a hol a katonaság élelmezése céljából vágatnak le, illetve ilyen állatok ideiglenes elhelyezésére szolgáló külön-külön a katonaság részére gyűjtetnek. Az ilyen vágóállatok marhaleveleinek kiállítására és az állatoknak a főrakási állomásra küldése előtt az állatok tartózkodási helyén a járási, városi m. kir. állatorvosnak a szállító fél költségén helyszíni vizsgálatot kell tartani. Az ilyen szállítmány elindításánál a főrakásnál közreműködő állatorvos a rendeltetési állomás elsőfoku hatóságát értesíteni tartozik ellenőrzés céljából. — Ilyen szállítmányok utközben más rendeltetési helyre irányítása csakis a katonai hatóság rendelkezése alapján történhetik. A rendeltetési helyen az ilyen szállítmány kirakásakor állatorvosi vizsgálat alá esik és levágásig, illetve a katonaság részére a gyűjtőtelepről való elszállításig állatorvosi felügyelet alatt elkövetve tartandó. Ez az intézkedés nem terjed ki a katonaság tulajdonába már átment állatokra.

A hallopások büntetése. A halászatról szóló törvény egyes intézkedéseinek téves magyarázata következtében némely esetben a hatóságok a zárt vizekben elkövetett orvhalászatok, illetve hallopások megtorlása tekintetében helytelenül jártak el. Nehogy a jövőben is előfordulhassanak ilyen, a törvény nem helyes magyarázatából származó eljárások, az Országos Halászati Egyesület felterjesztésének elintézésésképpen a földművelésügyi miniszter ebben a tárgyban rendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez. Kimondja a miniszter ebben a rendeletében, hogy a zárt vizekben elkövetett büntetendő cselekményekre az 1888. évi XIX. törvényben megállapított büntető határozatok nem alkalmazhatók, hanem büntető uton torlandók meg ezek az esetek és pedig: az 1908. évi XXXVI. t-cikk rendelkezése értelmében abban az esetben, ha a jogtalanul eltulajdonított halak értéke a 10 koronát felül nem haladja, a cselekmény tulajdon elleni kihágást képez. Ha pedig a lopott halak értéke 10 koronánál nagyobb, de a 200 koronát felül nem haladja, a cselekmény lopás vétségét, ha pedig 200 koronánál nagyobb: lopás büntetést képez, amely a királyi bíróságok által bírálendő el. Ezekhez képest a földművelésügyi miniszter utasította az alispánokat, hogy figyelmeztessék az első foku rendőri büntető bíróságokat, hogy fel-

merülő esetben hatáskörüket szállítsák le és az iratokat, ha lopás büntetlenség jelenségei mutatkoznak, az illetékes királyi ügyészséghez, ha pedig lopás vétségé, vagy tulajdon elleni kihágásnak jelenségei mutatkoznak, az illetékes kir. járásbíróhoz haladéktalanul tegyék át s erről a feleket haladéktalanul értesítsék. Ha pedig téli haltartókban, vagyis raktáron tartott halak eltulajdonításáról van szó és hatásköri összeütközés merül fel, az iratok a hatásköri bírósághoz terjesztendők fel.

Hadifoglyok és internáltak csomagforgalmának korlátozása. A kereskedelmiügyi miniszter rendelkezése értelmében további intézkedésig hadifoglyoknak és internáltaknak ázsiai Oroszországba csomagokat küldeni nem lehet.

Pályázati hirdetés. A néhai Csáky Petronella grófnő által magyarországi gazdasági tanintézetekben tanuló vagyontalan ifjak részére tett alapítvány kamataiból egy 600 koronás ösztöndíjra az 1914—1915. tanévre ezennel pályázatot hirdetnek.

Ezen ösztöndíjra első sorban a teljesen árva, másodsorban pedig oly szegénysorsu hallgatók pályázhatnak, akiknek atyjuk nem él.

A pályázni szándékozók kellően felszerelt kérvényeiket a m. kir. földművelésügyi miniszterhez címezve 1915. évi január hó 31-ig bezárólag az illetékes gazd. akadémia igazgatóságánál nyújthatják be.

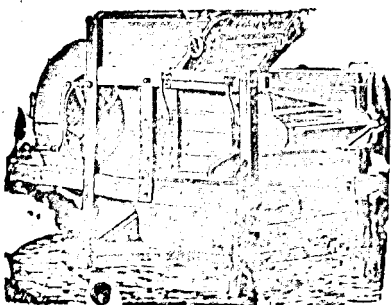
Jelzett határidőn túl benyújtott kérvények figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1914 december hó.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

IRODALMI SZEMLE.

Az Érdekes Ujság előfizetési felhívása Négy tartalmas és izléeses kötet: »Az Érdekes Ujság« két évfolyamának kötött példánya jelzi »Az Érdekes Ujság« eddigi lörekvéseit, eddigi sikereit. »Az Érdekes Ujság« két esztendő alatt fogalommal lett. Meglepetésül jött és úgy győzött, mint egy kellemes meglepetés: az első órában már meghódította a közönséget. »Az Érdekes Ujság« ezt a gyors népszerűséget nyilván annak köszönheti, hogy nemcsak a közönség jogos kíváncsiságát elégti ki gazdag és aktuális képtartalmával, de súlyt fektet a képek művészi szépségére és izléeses kiállítására is. A legszebb, a legérdekesebb és a legaktuálisabb harc-

Ha ön meg akarja ismerni a legújabb
eredeti „KALMAR” rostát

sziveskedjék árijegyzéket kérni amellyel több oldalú anyagi és technikai előnyöket fog biztosítani gazdasága részére.

3004

KALMÁR ZS. és TÁRSA gépgyára Hódmezővásárhely
Vezérképviselő: A m. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége Budapest, V., Váci-körut 32

téri képek mindenkor »Az Érdekes Ujság«-ban található. Hozzájárultak »Az Érdekes Ujság« gyors népszerűségéhez mellékletei is, melyeket állandóan fejlesztett. Amit »Az Érdekes Ujság« az asszonyok, a gyermekek, a sportok és a tudományos tudnivalók iránt érdeklődő közönség számára hetenként nyújt, az igazán fölöslegessé teszi a családok számára a külön ujságok járátását. A lap technikai kiállítása tekintetében pedig fölveszi a versenyt a külföld legelőkelőbb képes lapjaival.

Ebben a tudatban bizalommal és szeretettel kéri az új félesztendőben is előfizetőinek és olvasóinak további támogatását.

»Az Érdekes Ujság« előfizetési ára 1/4 évre 2.80 K, 1/2 évre 5.60, egész évre 11.20 K. Az Érdekes Ujság kiadóhivatala, V., Vilmos császár-ut 78. alatt van.

VEGES KÖZLEMÉNYEK.

— **Az erdészeti államvizsgákat** Téglás Károly min. tanácsos elnöklése alatt tartották meg, aki a betegsége által gátolt Horváth Sándor min. tanácsost helyettesítette. Részt vettek a vizsgákon Bund Károly, az Országos Erdészeti Egyesület titkára, Jankó Sándor főiskolai tanár és Szalay Ernő közalapítványi főerdőtanácsos. Huszonötven vizsgáztak, kik valamennyien képesítést kaptak.

— **Dr. Rodiczky Jenő halála.** A magyar mezőgazdasági szakirodalom kitűnősége, kinek a magyar gazdatársadalom negyven és ötven éves írói jubileumát ünnepelte meg meleg szeretettel és igaz elismeréssel, Alagon január 4-én hetven éves korában elhunyt. Radmácsán született 1844-ben, pályáját mint gazdatiszt kezdte, folytatta mint a vidéki hírlap-irodalom egyik jeles munkása, majd segéd-tanárul hívták meg a magyar kormány által átvett magyaróvári gazdasági felsőbb tanintézethez. Később igazgatója lón a kassai gazdasági tanintézetnek, majd szolgálattételre a földmivelésügyi minisztériumhoz hívatott be, hol mint a nemzetközi kiállítások és kongresszusok széles látókörű rendezője nagy tevékenységet fejtett ki, szolgálván a magyar mezőgazdaságot a külföldi szakirodalomban német és francia nyelven. Hivatali pályáját mint a gyapjuminősítő intézet igazgatója fejezte be, részesülvén számos nagy kitüntetésben. A gyapjuisme és a juhászat terén neve európai tekintéllyé emelkedett. Munkásságának sulypontja a Közlekedési és a lapban mint kiváló rovatvezető munkált, az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben pedig főképp az irodalmi és tanügyi szakosztályban fejtett ki értékes munkát, amelynek hosszú időn keresztül alelnöke volt. Munkái egész nagy könyvtárt tesznek ki. Utolsó kitüntetésül a magyar királyi udvari tanácsosi címet kapta meg. A kiváló szakirodalmi munkásság mellett, melyben nem egyszer az utolsó munkáját végezte, hivatali szép-irodalmi író is volt, aki önálló kötetekben és a napisajtóban jelentékeny írói babérokat is szerzett.

— **A takarmány pótlása Németországban.** A német földmivelésügyi miniszter

köriratban hívta fel a serfőzdeket, hogy a serfőző seprűt, mely eddig a vízmentesítéssel kárba vésztet, a jövőben dolgozzák fel takarmányi célokra. A burgonyából és cukorrépából nyert takarmányanyagok felette kevés fehérnyét tartalmaznak, mely a takarmánynak a legértékesebb anyaga. Rendes körülmények között az olajpogácsák, melyek igen sok fehérnyeyanyagot tartalmaznak, használatnak fel arra, hogy a takarmányfélék fehérnyeyanyagát megjavítsák. Olajpogácsák előállításához szükséges olajtermékek behozatala azonban szünetel. Erre való tekintettel a belföldi állattenyésztésre nagy fontossággal bírnak a serfőzdeknél a hulladékokból előállítandó fehérnyedus száraz takarmányfélék. Nagy mennyiségű fehérnyeytartalmuk következtében csak kis mennyiségű seprőt kell a takarmány közé keverni. Az eddig kihasználatlanul maradt értéket hat és fél millió márkánál többre becsülik. Kisebb serfőzdek seprűiket igen olcsó fuvardíjak mellett szállíthatják a nagyobb serfőzdek szárító helyiségeibe.

— **A gabonakészletek kényszereladása.**

— A gabonakészletek kényszereladása A gabonátözsde helyzete mind kedvezőtlenebb perspektívát mutat, amennyiben nemcsak a buza, hanem a rozs kínálata is megszűnt. Ha előkerül is naponta néhány kocsirakományra rugó áru, az még nem jelentheti azt, hogy a kínálat ismét felülül, mert tény, hogy sem a budapesti, sem pedig a vidéki piacokon számottevő kínálat nem fordul elő. A kormány legutóbb elrendelte a készletek összeírását és alkalmasint rövidesen érvényt fog szerezni a kényszereladásra vonatkozó rendelkezések, mert a jelentkező szükségletet mindenütt biztosítani kell. A készletek pedig — a becslések szerint — megfelelőek és így lényegesen enyhítene a kényszereladás rendeltetének foganatosítása a mai helyzeten. Teljesen indokolatlan és egyenesen hazafiatlan cselekedet az áru visszatartása, mert a maximális árak érvényben lévén, a spekulációnak tere már amugy sincs. Valamilyen irányban pedig okvetlenül intézkedni kell, mert kétségtelen, hogy a helyzet mai állapotában nem maradhat.

— **Kevert liszt.** A most forgalomba kerülő lisztek közül egyedül a tézstaliszt, amely megfelel a volt 0-ás lisztnek, tiszta buzaliszt, a többi a kormány rendelete szerint mind keverve van. Tájékozással közöljük a keverések arányát, elsősorban a keresettebb fajtákat: A főzölisztben, mely minőségre megfelel a volt 2-es számu lisztnek, van 70% buza- és 30% árpaliszt. A kenyérlisztben, mely megfelel a volt 6-os számunak, van 67% buza- és 33% árpaliszt. A kevert rozslisztben van 67% rozs- és 33% árpaliszt.

Felsoroljuk még tájékozással, hogy a másfajta keverésekre miként intézkedik a kormány rendelete, bár ezek sokkal kevésbé fordulnak elő, mint a fentebb részletezett keverések. Kevert kenyérliszt 70% buza- és 30% tengerilisztből, kevert kenyérliszt 70% buza- és 30% burgonyalisztből, kevert kenyérliszt 70% buza- és 30% rizslisztből, kevert teljesliszt 67% 1-ső minőségű buza- és 33% árpalisztből, kevert teljesliszt 70% 1-ső minőségű buza- és 30% tengerilisztből, kevert teljesliszt

70% 1-ső minőségű buza- és 30% burgonyalisztből, kevert teljesliszt 70% 1-ső minőségű buza- és 30% rizslisztből. Kevert rozsliszt 70% rozs- és 30% tengerilisztből, kevert rozsliszt 70% rozs- és 30% burgonyalisztből, kevert rozsliszt 70% rozs- és 30% rizslisztből. Ismételteljük azonban, hogy ez utóbbi keverések ritkábban s egyik-másik talán elvéve vagy egyáltalán nem kerül piacra.

— **A Magyar Gazdaszövetség Darányi Ignác elnöklése** alatt tartott igazgatóválasztmányi ülésén az elnök kegyelemlélekézet meg Kazy József államtitkár igazgatóválasztmányi tagnak a harctételeselet fiáról és Hermann Ottó elhunyatáról, akiknek a családjához részvétet intéznek. Ennek kapcsán Boroevics tábornoknak a magyar földmivelő népnek hadviselkedéséről szóló meleg elismerő nyilatkozatával Darányi elnöknek dokoltnak tartja megnyitni az adatgyűjtést a magyar földmivelő népségnek a háboruban való részvételéről, amely címét Bernát István igazgató fejtett ki bővebben, minek alapján a választmány elhatározta, hogy ezeket az adatokat a kötelekbe tartozó gazdakörök és szövetkezetek útján megindítva minél teljesebb képet fog megalkotni a szövetség a magyar földmivelő népnek a nemzeti válságban való részvételéről. Bernát István igazgató tartalmas előadásban jelent vissza a Gazdaszövetség által gróf Károlyi Sándor elnöklése alatt tartott országgyűlési tárgyalásról, amely törvényhozási a központja is lett, de immár tíz év óta ez a kérdés pihen és az új uzsoratorvénym nem tud megszületni. A mostani rólakivüli időkben pedig nagy szükség van a gyengébbek minél kiterjedtebb védelmére, a mire Ausztriában gondoltak, mert ott a 14-ik §. segítségével épít a háborus idők szigorították az uzsoratorvénnyt és a kormány gondoskodott arról, hogy a hadbavonultak családjának rendelkezése alatt álló ingatlanokat megóvják meg az elharácsolástól, hogy a szövetkezetek szerezze meg azokat. Reméljük, hogy ebben az irányban tételne lépések nálunk is a nép védelmére. Gróf Dessewffy Aurél felszólalása mellett még Darányi elnök utal arra, hogy ezen a téren missziója van a hadsegélyszövetség népjóléti albizottságának is, amelyt szintén igénybe lehet venni. Végül egyháza község küldöttsége és Nyitrai Erőszak község megkeresése révén foglalkozott a választmány a kiscsárdák által kiállított fogatokért járó illetmények megtérítésének kérdésével, majd az elnök javaslatára állandó bizottságot küldött a hadiállapottal egybefüggő kérdések tárgyalására, végül pedig dr. Czattler előbemutatta a szövetség kiadásában megjelent naptárakat a nép számára.

— **A száj- és körömfájás csökkenése.** A ragadós száj- és körömfájás a múlt héten ismét csökkent, amennyiben a betegséggel fertőzött községek száma 200-ra, az udvaroké 2841-el apadt.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE ALATT

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ

TOKAJI LÁSZLÓ

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Hofherr—Schrantz és Clayton—Shuttleworth Részvénytársaság gépgyára

3023

Erdélyrészi képviselöte, állandó nagy raktára

Babós és Társai vasnagykerekeskedésében Kolozsvárt, Deák Ferenc-utca 21.

KERESEK

egy ügyes, a gazdaság minden ágazatában jártas

ISPÁNT.

Levélcím: **Nagy Dénes** föld-birtokos Torda. (Torda-Aranyos vármegye)

Alsófehérmegyében, vasut-állomástól 15 kilométerre

160 holdas birtok

3 szobás lakással és felszereléssel előnyös feltételek mellett **azonnal kiadó!**

Értekezhetni: Kolozsvár város gazdasági ügyosztályában. (Városháza.) (x. x.)

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGKÉSBŐB KÖLCSÖNÖKET NYUJT

A jelzálogot felajánló t. erdélyi és magyar földművelők és a megzavart köztulajdonosok részére

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi feladatát ellátva vélekedik.

A KÉPVISELŐSÉG ELFOGAD

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

3001

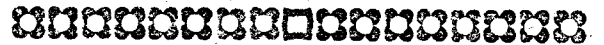
Gazdatiszt

ki Romániában és honn 24 év óta legtöbbet mint önálló gazda működött, a gazdaság minden teendőjét érti, szeszgyárat is önállóan vezet,

folyó évi április hó 15.-én

— mert akkor jelenlegi állását elhagyja — más állást keres. Címe:

Kovács Sándor, Küküllőszéplak.

Eladó

1, 2 és 3 éves Simenthali **tenyészbikák.**

Áruk 1 K és 1 K 10 fillér kgr.-ként elősúlyban.

Megtekinthetők:

László László gazdaságában, **Nagy-iklodon.** (Szolnok-Doboka megye)

3157

Viharálló, rozsdavédő

legjobb mindennemű vasszerkezetek mázolására!

Különösen ajánlható:

Hidak, vas- és bádogtetők, vasgerendák, oszlopok, gazometerek, kandeláberek

vasrácsok, vasajtók mázolására.

Minium-alapozás nem szükséges.

Mintamázolattal, prospektussal, szinkártyáva szívesen szolgálnak egyedüli gyárosai:

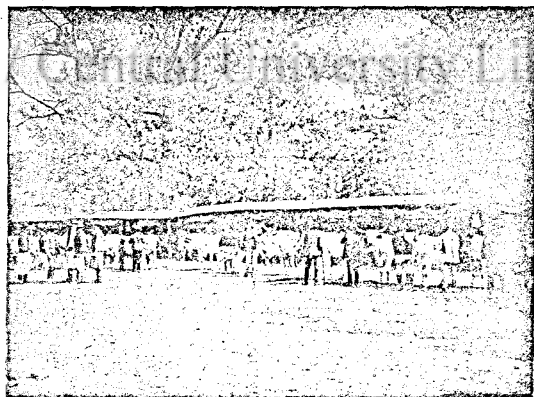
Lutz Ede és Társa

3010 III. **festékgyára**

BUDAPEST, VII. ker.,

Ornagy-utca 4. szám.

Magyar erdélyi fajta ökrökönkat 1-4 éves korig, igás-ökröket, és 4-6 éves bival-ökröket **sürgősen**

keresünk megvételre.

Ajánlatokat kor, súly es ár megjelölésével (legalább 10 darabot kitevő mennyiségről) kérünk az

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár cimen — küldeni.

3035

Vetőmagnak alkalmas

TENGERIBŐL, ÁRPÁBÓL ÉS ZABBÓL

mintázott ajánlatokat kér az

Erdélyi Gazda Társaság

Kolozsvár, Attila-utca 10. szám a.